

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 840 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus Aran toimintamenomomentilta 35.20.01. Ara toimi vuonna 2025 virastona 2 kk:n ajan. Momentilta jäi käyttämättä määrärahaa 840 000 euroa.

2025 II lisätalousarvio	840 000
2025 talousarvio	40 433 000
2024 tilinpäätös	37 300 000
2023 tilinpäätös	34 088 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 60 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys 60 0000 euroa aiheutuu tiettyjen ympäristötilinpidon moduulien käyttöönottamisen voimaan tulosta 1.1.2025. Tilastokeskus vastaa ekosysteemitilinpidon moduulin raportoinnista EU:lle. Asetuslaajennuksen myötä ympäristötilinpitoon liitetään uusi ekosysteemitilinpidon moduuli. Osa tilastotuotantoon soveltuvista aineistoista on Sykessä. Syken aineistot eivät sellaisenaan sovellu tilastotuotannon pohjaksi, vaan aineistoja pitää käsitellä ja yhdistellä tilastoasetuksen vaatimusten täyttämiseksi. Tämä räätälöinti edellyttää merkittävää lisätyötä ja vaatii monialaista asiantuntemusta.

2025 II lisätalousarvio	60 000
2025 talousarvio	36 384 000
2024 tilinpäätös	33 436 000
2023 tilinpäätös	26 599 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys 5 500 000 euroa aiheutuu Helmi-elinympäristöohjelman toimeenpanon vahvistamisesta ja arvokkaiden perinnebiotooppikohteiden jatkuvan hoidon turvaamisesta.

2025 II lisätalousarvio	5 500 000
2025 talousarvio	15 570 000
2024 tilinpäätös	15 590 000
2023 tilinpäätös	12 790 000

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää: 5) enintään 53 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 17 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 2) sekä 36 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin

Selvitysosa: Perustelujen muutos on tarpeen, koska henkilötyövuosirajaus muutetaan vastaamaan suunniteltua käyttötarkoitusta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	4 310 000
2024 tilinpäätös	7 120 000
2023 tilinpäätös	11 615 000

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 150 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys 150 000 euroa aiheutuu siirrosta maa- ja metsätalousministeriön momentille 30.64.50. Evon retkeilyalueen perusreitistön kunnostukseen varattu määräraha oli jäänyt eduskunnan talousarviokäsittelyvaiheissa ympäristöministeriön momentille 35.10.52.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	-150 000
2025 talousarvio	50 133 000
2024 tilinpäätös	49 640 000
2023 tilinpäätös	53 522 000

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys 500 000 euroa aiheutuu Kurikan kaupungissa sijaitsevan Panfurin vanhan turkismuokkaamoalueen pilaantuneen maaperän ja valtakunnallisesti merkittävän pohjavesiesiintymän puhdistamisesta. Alueella on tehty puhdistustoimenpiteitä vuodesta 2005 lähtien. Tehdyillä puhdistustoimilla ei ole saatu poistettua turkismuokkaamorakennuksen alla olevaa klooratuilla liuottimilla voimakkaasti pilaantunutta aluetta.

2025 II lisätalousarvio	500 000
2025 talousarvio	6 042 000
2024 tilinpäätös	16 292 000
2023 tilinpäätös	47 892 000

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa

Momentin perusteluista poistetaan kohta 8) enintään 100 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten tai Helmi-ohjelman suoalueiden suojelua edistävien tarjousten käsitteilyä.

Selvitysosa: Lisäys 12 000 000 euroa aiheutuu luonnontilaisten ja vanhojen metsien suojelun tarpeesta.

Perusteluja on aiheellista muuttaa, koska suojelualueiden välitystoiminnan palkkiotoimintamalli on muuttunut ELY-keskuksille tarpeettomaksi ja välittävälle organisaatioille taloudellisesti kannattamattomaksi. Toimintamalliin varattu määräraha voidaan käyttää kokonaan luonnonsuojelualueiden hankintaan.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	12 000 000
2025 talousarvio	39 380 000
2024 tilinpäätös	37 630 000
2023 tilinpäätös	46 630 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 840 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siirrosta ympäristöministeriön toimintamenomomentille 35.10.01. Ara toimi vuonna 2025 virastona 2 kk:n ajan. Momentilta jäi käyttämättä määrärahaa 840 000 euroa.

2025 II lisätalousarvio	-840 000
2025 talousarvio	1 700 000
2024 tilinpäätös	6 216 000
2023 tilinpäätös	8 170 000

34. Avustukset kuntien, seurakuntien ja yhdistysten kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla kunnille myönnettävään avustukseen kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin.

Avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos lämmitysjärjestelmä muutetaan fossiilisia polttoaineita käyttäväksi rakennuskohtaiseksi lämmitysjärjestelmäksi tai öljylämmitysjärjestelmä muutetaan uusiutuvalla polttoöljyllä toimivaksi.

Avustusta myönnetään 30 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Avustusta korotetaan 5 prosenttiyksiköllä, jos kunta on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen.

Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksyttäisiin tavanomaiset lämmitysjärjestelmän muuttamisesta aiheutuneet suunnittelu-, purku-, kierrätys-, laite- ja asennuskustannukset, mukaan lukien liittymän rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä ohjaus- ja automaatiojärjestelmästä sekä öljysäiliön poistamisesta aiheutuvat kustannukset. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan.

Valtionapuviranomaisena toimii ympäristöministeriö.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla jatketaan avustuksen myöntämistä kuntien, seurakuntien ja yhdistysten öljylämmityksestä luopumiseksi vuonna 2026.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	4 600 000
2023 tilinpäätös	10 860 000

37. Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 60 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vihreän siirtymän investointihankkeiden maksatustarkastuksien, muiden hallinnollisten tehtävien ja komission RRP-raportoinnin edellyttämiin resursseihin ja henkilöstön palkkaamiseen EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanokauden loppuun.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 60 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun kansallisen määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla varmistetaan maksatustarkastuksiin, muihin hallinnollisiin tehtäviin ja komission RRP-raportointiin tarvitaan resurssit EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanokauden loppuun.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	60 000
2023 tilinpäätös	2 355 000

56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin siten kuin asetuksella (803/2021) säädetään

2) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen pientalon maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen kaasulämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin

3) avustuksesta viestimiseksi sekä avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin valmisteluun sekä hakijoiden informaatiotukeen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Maakaasusta lämmitysjärjestelmänä luovuttaessa avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat ympäristövuotisessa asuinkäytössä olevan pientalon fossiilista maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, lukuun ottamatta fossiilisia polttoaineita

käytettäviä rakennuskohtaisia lämmitysjärjestelmiä. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos kaasulämmitysjärjestelmä muutetaan biokaasulla toimivaksi. Avustusta myönnetään 4 000 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä kaukolämpöön, maalämpöpumppuun tai ilma-vesilämpöpumppuun, ja 2 500 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 7.4.2022 jälkeen. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan. Avustusta ei myönnetä siltä osin kuin kustannukset kuuluvat asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) tai yhtiöjärjestyksen nojalla asunto-osakeyhtiön maksettavaksi.

Avustuksen myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maksatuksen hoitaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen tai jos asuinrakennusta käytetään EU-oikeuden valtioneuvoston päätöksissä tarkoitettuun taloudelliseen toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 14 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla varmistetaan jäljellä olevan avustusehdot määrärahan myöntämisen avustusehdot täyttäviin hankkeisiin ja avustusohjelmaan tarvittavat henkilöresurssit.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu hankehakemusten käsittelyresurssien rajallisuudesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	14 000 000
2023 tilinpäätös	40 600 000